

רשומות

הצעות חוק

29 באפריל 1957

305

כ"ח בניסן תשי"ז

עמוד	
220	חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (הוראת שונות), תשי"ז-1957
222	חוק לתיקון סקודת בנין ערים, תשי"ז-1957
225	חוק רישום ציוד הנדסי, תשי"ז-1957

חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (הוראות שונות), תשי"ז-1957

1. בסעיף 28א לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט-1949, בסעיף קטן (ב), אחרי "לתגמולים" יבוא "ולהענקה".	תיקון סעיף 28א
2. בסעיף 3 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשי"ד-1954, תימחק הפסקה (1).	תיקון סעיף 3 לחוק תשי"ד
3. מהענקה המגיעה לאדם עקב נכותו ומכוח סעיף 2 יפחיתו את הסכומים ששילם לו מוסד מהמוסדות הלאומיים בארץ-ישראל או אוצר המדינה בקשר לאותה נכות.	הקטנת הענקה
4. הזכות להגיש לקצין תגמולים בקשת הענקה מכוח סעיף 2 תתיישן כתום שלושים יום מיום תחילתו של אותו סעיף.	התיישנות
5. תחילתו של סעיף 1 היא ביום י"ח בתמוז תשט"ו (8 ביולי 1955).	תחילה
6. פעולה שנעשתה אחרי יום י' בניסן תשי"ד (13 באפריל 1954) ולפני תחילתם של הסעיפים 2 ו-3 ושהיתה נעשית כדין אילו היו סעיפים אלה בני-חוקק אותה שעה, רואים אותה כאילו נעשתה כדין.	אישור פעולות
7. שר הבטחון ממונה על ביצוע חוק זה.	ביצוע

דבר ה ס ב ר

התיקון לחוק הנכים (תגמולים ושיקום) משנת תשי"ד-1954 (להלן - חוק תשי"ד), החיל את הוראות החוק האמור על נכים ממתנדבי הישוב במלחמת העולם השנייה. חוק מן הזכות לקבל בישראל תגמולים והענקות לפי חוק הנכים, באשר הם מקבלים גימלאות מן השלטונות הבריטיים, אבל הוענקו להם טובות הנאה אחרות הניתנות לנכי צה"ל. כשתוקנה ההוראה האמורה ונוסחה שנית אגב חקיקת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון), תשט"ו-1955¹ (להלן - חוק תשט"ו), נאמר כי הנכים ממתנדבי הישוב יהיו זכאים לכל טובת הנאה שהחוק מועניק לנכי צה"ל, פרט לתגמולים, ונשכח להוסיף גם "פרט להענקה". השמטה זו עשויה להיות בעוכרי הנכה ביחסיו עם שלטונות הפנסיה הבריטיים, היות ולפי חוק תגמולי-נכים האנגלי רשאי מיניסטר הפנסיות האנגלי לבטל או להפחית את שיעורי התגמולים המשחלמים על-ידינו לנכי-מלחמה בעד הנכות שנגרמה להם בשירותם בצבאות בריטניה אם נכים אלה זכאים לקבל תגמולים בעד אותה נכות ממקורות אחרים. החוק המוצע בא לתקן את ההשמטה ולקבוע במפורש כי מתנדבי הישוב לא יהיו זכאים להענקה בישראל ועל כן אין לשלול מהם את זכותם להענקה מממשלת בריטניה. נוסח סעיף 28א יהיה עכשיו כזה:

"28א. (א) בסעיף זה "נכה ממתנדבי הישוב" - מי ששירת ביחידה של צבאות הממלכה המאוחדת של בריטניה הגדולה ואירלנד הצפונית על פי קריאת המוסד דות הלאומיים בארץ ישראל, והוכיח כי הרשות המוסמכת לכך באותה ממלכה קבעה שהוא לקה בנכות בתקופת שירות זה ועקב שירות זה.

1 ס"ח 25, תשי"ט, עמ' 278; ס"ח 188, תשט"ו, עמ' 130.
2 ס"ח 150, תשי"ד, עמ' 88.
3 ס"ח 188, תשט"ו, עמ' 130.

(ב) שירותו של נכה ממתנדבי הישוב הראים אותו לענין חוק זה כשירות צבאי, ולענין חוק זה יהיה דיגו פרט לתגמולים ולהענקה כדין נכה כמשמעותו בסעיף 1.

(ג) נכה ממתנדבי הישוב יהיה דיגו לענין כל חיקוק אחר כדין נכה כמשמעותו בסעיף 1 ואת התגמולים שהוא מקבל מהממלכה האמורה יראו כאילו הם תגמולים המשתלמים לפי חוק זה.

(ד) לענין סעיף זה, תהיה דרגת נכותו של נכה ממתנדבי הישוב כפי שתיקבע לו מדי פעם בפעם על ידי הרשות האמורה בסעיף קטן (א).

2. חוק תשי"ד החיל את הוראות חוק הנכים גם על נכים נפגעי המחלת לפני 30.11.47 כשהחוק חוק תשי"ד לא ברור היה מספרם של נפגעי מחלת אלה. לכן החלט, כהוראות שעה, מטעמים תקציביים לא להעניק לנפגעים אלה, שנכותם פחותה מ-50% את הזכות לקבל הענקה. הוראה זו נתקבלה גם מתוך הנחה, שהרוב המכריע של נפגעים אלה נתפצו על נכותם על ידי מוסדות הישוב.

בינתיים הקנה חוק תשט"ו לרוב המכריע של נכים אלה שדרגת נכותם היא מ-35% ועד 50% זכות לקבל תשלומים חדשיים בצורת "דמי-נכות", המשתלמים לפי סעיף 5 לחוק הנכים כפי שתוקן בחוק תשט"ו. בביצוע חוק תשט"ו נתברר גם שמספר נפגעי המחלת בדרגות נכות 10% עד 34% שנותרו ללא כל זכות לתשלומים הוא קטן (כמה עשרות בלבד) וכי רובם לא קיבלו כל פיצויים ממוסדות הישוב. ההוראה שבסעיף 2 באה להשוות, בענין הנדון, את מעמדם של נכים אלה עם מעמדם של נפגעי הגנה וארגוני מחלת אחרים שנפגעו לאחר 30.11.1947.

נוסח פסקה (1) הנמחקת הוא:

"3. על אף האמור בחוק העיקרי -

(1) לא יחולו לגבי מי שהוכר כנכה בתוקף סעיף 1 לחוק זה הוראות סעיף 4 של החוק העיקרי."

נוסח סעיף 1 לחוק זה הוא:

"1. בחוק זה -

"שירות צבאי" ו"שירות" פירושו -

(א) שירות בצבא-הגנה לישראל;

(ב) לגבי התקופה שמיום י"ז בכסלו תש"ח (30 בנובמבר 1947) עד יום כ"ט בכסלו תש"ט (31 בדצמבר 1948) - כל שירות אחר ששר הבטחון הכריז עליו, באכרזה שפורסמה ברשומות, כשירות צבאי לצורך חוק זה;

(ג) לגבי התקופה שעד יום י"ז בכסלו תש"ח (30 בנובמבר 1947) - שירות פעיל ביחידה לחמת של ארגון ההגנה בארץ ישראל וכל שירות אחר בארץ ישראל ששר הבטחון הכריז עליו, באכרזה שפורסמה ברשומות, כשירות צבאי לצורך חוק זה."

נוסח סעיף 4 לחוק העיקרי הוא:

"4. נכה שדרגת נכותו אינה פחותה מ-10% והיא פחותה מ-35% תשולם לו הענקה בשיעור של מחצית האחוז משכרו הקובע לכל אחוז שבדרגת נכותו כפול שלושים וששה."

(ה 53206)

חוק לתיקון פקודת בנין ערים, תשי"ז-1957

<p>1. בסעיף 5 לפקודת בנין ערים, 1936 (להלן – הפקודה) –</p> <p>(1) בפסקה (א) אחרי "על ידי הועדה המקומית" יבוא "ויוזמים אחרים";</p> <p>(2) בפסקה (ג), אחרי המלים "תביעות להיזקות בנכסים שנפגעו על ידי תוכנית" יבוא "או לפי סעיף 20".</p>	<p>תיקון סעיף 5</p>
<p>2. בסעיף 14 לפקודה, בסעיף קטן (2), בפסקה (יא), יימחקו המלים "וזה בהסכמתם של הבעלים".</p>	<p>תיקון סעיף 14</p>
<p>3. אחרי סעיף 20 לפקודה יבואו סעיפים אלה:</p> <p>20א. הרצע בתכנית בנין עיר מפורטת לאחד מגרשים ולשוב ולחלק את המגרשים המאוחדים (להלן – חלוקה חדשה), ולא באה על החלוקה החדשה הסכמתם של בעלי כל המגרשים הנוגעים בדבר. יחולו הוראות מיוחדות אלה:</p> <p>(א) כל מגרש שיוקצה יהיה קרוב, ככל האפשר, למקום שבו היה קודם מגרשו של מקבל ההקצאה;</p> <p>(ב) שוויו של המגרש שיוקצה כאמור ביחס לשוויים של סך כל המגרשים החדשים שנוצרו על ידי החלוקה יהיה, ככל האפשר, כשווי של המגרש הקודם של מקבל ההקצאה ביחס לשוויים של סך כל המגרשים הקודמים;</p> <p>(ג) לא היתה אפשרות לשמור על מלוא היחסיות כאמור, יהיה מקבל ההקצאה, ששווי מגרשו החדש נמוך ביחס משוויו של מגרשו הקודם, זכאי לקבל מהועדה המקומית תשלום ההפרש, ומקבל ההקצאה ששווי מגרשו החדש גבוה ביחס משוויו של מגרשו הקודם, חייב לשלם לוועדה המקומית את ההפרש; כאין הסכם בין מקבל ההקצאה ובין הועדה המקומית על עצם החיוב בתשלום או על שיעורו, יוכרע בדבר בבוררות לפי פקודה זו;</p> <p>(ד) הועדה המחוזית תחליט אם ובאיזו מידה אפשר לשמור על היחסיות בשווי המגרש החדש שהוקצה, או על קרבת מקומו למגרש הקודם, ואין אחר ההחלטה ולא כלום;</p> <p>(ה) שום דבר בסעיף זה לא יתפרש כאילו מותר בתכנית לחלוקה חדשה לסטות מהוראות תכנית מתאר המחייבת במקום.</p>	<p>הוספת הסעיפים 20א – 20</p> <p>"חלוקה חדשה"</p>
<p>20ב. הופקדה תכנית לחלוקה חדשה כאמור בסעיף 16, יעביר יושב ראש הועדה המחוזית העתק ממנה למשרד ספרי האחוזה הנוגע בדבר, ורשם הקרקעות ירשום הערה על יד כל חלקה רשומה העשויה להיפגע על ידי התכנית.</p>	<p>רישום הערה בספרי האחוזה</p>
<p>20ג. תחילתה של חלוקה חדשה היא מיום תחילתה של התכנית שלפיה כוצעה.</p>	<p>תחילתה של חלוקה חדשה</p>

1 ע"ר 1936, תוס' 1 ס"כ 589 עמ' 153.

220. תוך חדשים מיום תחילתה של החלוקה החדשה, יעביר יושב ראש הוועדה המחוזית למשרד ספרי האחוזה הנוגע בדבר העתק התכנית על תשריטה, כשהוא תחום על ידיו, ורשום הקרקעות ירשום את החלוקה בהתאם לתכנית תוך תשעים יום מהיום שהועבר העתק התכנית כאמור; אולם אי-שמירת המועדים האמורים לא תפגע בתקפה של החלוקה החדשה.

רישום החלוקה בספרי האחוזה

220. (1) שעבוד, שהיה רובץ ערב תחילתה של חלוקה חדשה על אחת החלקות שבחלוקה, הולך אחרי בעלה הקודם ויהיה רובץ על החלקה או על החלקות שהוקצו לו בחלוקה החדשה.

השפעת חלוקה חדשה על שעבדים

(2) היה השעבוד זכות מעבר, זכות שאיבת מים או זכות אחרת כיוצא באלה שאינן ניתנות להעברה לחלקה במקום האחר, תישאר הקרקע כפופה לשעבוד גם אחרי החלוקה; אולם מותר לקבוע בתכנית הוראות בדבר הפקעת זכויות אלה או שינויין, והוראות פקודה זו בדבר הפקעת בעלות או פגיעה אחרת בה, יחולו על הפקעות ושינויים אלה בשינויים המתוייבים לפי הענין.

(3) בסעיף זה, "שעבוד" – משכנתה, וכל זכות חפצית שיש בה כדי להגדיל את הבעלות בקרקע, וכן שכירות, איסור העברה, עיקול או הערה בספרי האחוזה.

220. (1) אוחדו מגרשים על פי תכנית בנין עיר מפורטת, ללא הסכמת כל הבעלים, ולא חולקו המגרשים המאוחדים שנית בין בעליהם, זכאי בעל מגרש שלא הסכים לאיחוד לתבוע מהוועדה המקומית שתרכוש את חלקו במגרשים המאוחדים, ובאין הסכם בין בעל המגרש לבין הוועדה המקומית על מתיר החלק, ייקבע המתיר בכוררות בהתאם לפקודה זו.

איחוד מגרשים ללא הסכמת הבעלים

(2) בעל מגרש שלא הסכים לאיחוד, רשאית הוועדה המקומית לקבוע לו מועד שבו עליו להגיש לה תביעה כאמור בסעיף קטן (1), ובלבד שתודיע לו על כך מראש שלושה חדשים לפחות; לא הוגשה התביעה תוך המועד שנקבע, לא יהיה בעל המגרש רשאי עוד להגישו.

(3) על רישום איחוד מגרשים ללא הסכמת כל הבעלים יחולו הוראות סעיף 220 בשינויים המתוייבים לפי הענין.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי סעיף 14(1) לפקודת בנין ערים, 1936, מותר לה לוועדה המקומית להכין תכנית מפורטת או לאמץ תכנית שהוכנה על ידי בעלים של קרקע הכלולה בתכנית. בתכנית מסדר רשת אפשר לסדר מגרשים סידור חדש, הן על ידי שינוי תחומיהם והן על ידי צירופם של שני מגרשים או יותר השייכים לבעלים שונים למגרש אחד בבעלות משותפת. אולם באותם המקרים שבהם מצרפים מגרשים הנמצאים בבעלות נפרדת למגרש אחד בבעלות משותפת, דרושה לכך הסכמת הבעלים (סעיף 14(2) (יא) לפקודה). דרישה זו היא תנאי מוקדם לאיחוד המגרשים והיא בעוכריהן של תכניות רבות, שבהן התכנון היעיל מחייב איחוד כזה, תוך כדי חלוקה חדשה או ללא חלוקה כאמור.

התיקון המוצע בא לשים קץ לקפאון בה נמצאים שלטונות התכנון כאשר נבצר מהם לקבוע, על-פי תכנית מפורטת, את איחודן של חלקות קרקע הנמצאות בבעלות נפרדת, מחמת העדר הסכמתם של הבעלים. לפי התיקון המוצע לא תהיה עוד הועדה המקומית חייבת להיזקק להסכמתם של בעלי המגרשים (סעיף 2).

החוק המוצע מחייב את התאמתה של החלוקה החדשה להוראות התכנית המאושרת לבנין עיר, וכן הוא קובע את שאר הכללים הדרושים לביצועה, במגמה לתאם את הצרכים של התכנון עם זכויות בעלי הקרקעות (סעיף 3 – הסעיף 20 החדש).

הסמכות הניתנת לפי החוק המוצע, בהיותה רחבה ומרחיקה לכת למדי בפגיעתה בזכויות הבעלות של בעלי המגרשים, מן הדין שתאפשר לבעל מגרש לקבל פיצויים בכסף, אם אין כרצונו להיות שותף לאחרים במגרש משותף שיווצר על ידי התכנית (סעיף 3 – סעיף 12 החדש).

חלוקה חדשה תקבל תוקף ביחד עם התכנית המפורטת שלפיה היא מבוצעת, והתיקון המוצע מחייב את רשם הקרקעות לרשום בספרי האחזקה את גבולותיהם ושמות בעליהם של המגרשים שסודרו בתכנית (סעיף 3 – הסעיפים 20 ב עד 20 ד החדשים).

החוק המוצע מסדיר גם את גורל השעבודים שרצבו על מגרשים שחולקו שנית (סעיף 3 – הסעיף 20 החדש).

להלן נוסח הסעיפים 5 (א) ו-14 (א), ו-14 (ב) לפקודת בנין ערים, 1936:

5. ועדה מחוזית תהא לה הסמכות להתיקן מוזמן לזמן תקנות למחוזות בנוגע לענינים דלקמן:

“סמכותן של ועדות מחוזיות להתיקן תקנות

(א) הכנת תכנית על-ידי הועדה המקומית וביצועה, וכן ענין הכרוך בכך;

(ג) בנוגע לטופסי תביעות להיזקות בנכסים שנפגעו על ידי תכנית, והפרוצדורה שינהגו בה, בענין זה, ותביעות לגביית מס השבחה המת- עוררות מתוך תכנית וסילוקן של תביעות אלה.”

14. (2) תכנית לבנין ערים שהוכנה או נתקבלה על-פי סעיף זה תטפל בענינים הקבועים בסעיף 12 של פקודה זו, כולם או מקצתם, ואם יש בדעת השלטונות לדאוג לענינים דלקמן, תטפל אף בענינים הבאים:

“תכנית מפורטת

(יא) סידור מגרשים מחדש על ידי שינוי תחומיהם או על ידי צירופם של שני מגרשים או יותר השייכים לבעלים שונים, למגרש אחד בבעלות משותפת, וזה בהסכמתם של הבעלים.”

חוק רישום ציוד הנדסי, תשי"ז-1957

הנדכות	1. בחוק זה - "ציוד" - מכונה המשמשת לבניה, לבניה הנדסית, לעבודות ציבוריות, לעבודת קרקע, להרמה, להעמסה או לפריקה, הכל כפי שנקבע בתקנות, לרבות ציוד עזר לאלה ואביזריהם; "בעל", לענין ציוד - לרבות המחזיק בציוד מכוח תווה של מקה-אגב-שכירות.
מינוי רשם ובדקים	2. שר העבודה ימנה רשם ציוד הנדסי (להלן - הרשם), ובדקי ציוד הנדסי (להלן - בודק); הודעה על המינויים תפורסם ברשומות.
רישום ציוד קיים	3. מי שהוא בעל ציוד כיום שאותו ציוד נקבע בתקנות לפי סעיף 1, ירשום את הציוד אצל הרשם תוך ארבעים יום בדרך שנקבעה לכך.
רישום ציוד בעתיד	4. מי שהיה לבעל ציוד לאחר שאותו ציוד נקבע בתקנות לפי סעיף 1, ירשום את הציוד אצל הרשם תוך ארבעה עשר יום בדרך שנקבעה לכך.
הודעה שנתית	5. לא יאוחר מהיום האחרון של חודש מרס של כל שנה ימסור בעל ציוד לרשם פרטים על הציוד שבבעלותו, כפי שנקבע בתקנות.
הודעה על שינויים	6. המוציא ציוד מבעלותו יודיע על כך לרשם תוך שבועה ימים; כן יודיע בעל ציוד לרשם תוך המועד האמור על שינוי במענו.
מספר רישום	7. ציוד שגורשם לפי סעיף 3 או 4 יקבע לו הרשם מספר; המספר יצויין על לוח שהרשם יספק לבעל הציוד, והלוח יהיה מחובר תמיד לציוד במקום הנראה לעין.
שימוש בציוד שלא נרשם	8. לא ישתמש אדם בציוד ולא יפעילו אלא אם קוימו לגביו הוראות הסעיפים 3, 4 ו-5.
סמכויותיו של בודק	9. בודק רשאי לבדוק מצבו של ציוד ורשאי לחקור כל אדם בקשר לביצוע חוק זה ולהיכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח כי נמצא בו ציוד.
הודעה על פקוטו של ציוד	10. בעל ציוד יודיע לבדוק, לפי הוראתו, את המקום שבו יימצא הציוד בתאריך הנקוב בהודעה, על מנת שהבודק יוכל לבדוק; ההוראה לפי סעיף זה יכולה להיות כללית או מיוחדת לסוג ציוד מסויים או לבעל ציוד מסויים, ואם היחה כללית או מיוחדת לסוג ציוד תפורסם ברשומות ובעתון יומי אחד לפחות.
עבירות	11. מי שעבר על הסעיפים 3, 4, 5, 6, 7, 8 או 10, או שהפריע לבדוק להשתמש בסמכויותיו לפי סעיף 9, דינו - קנס שלוש מאות לירות או מאסר חודש ימים, או שני הענשים כאחד, על כל ציוד שבקשר אתו נעברה העבירה.
עבירה בתאגיד	12. נעברה עבירה לפי חוק זה על ידי חבר בני אדם, מואגד או לא מואגד, אשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה חבר הנהלה, מנהל, שותף או פקיד אחראי של אותו חבר, אם לא הוכיח אחד מאלה: (1) שהוא לא ידע על ביצוע העבירה; (2) שהוא נקט כל האמצעים הסבירים כדי למנוע את ביצוע העבירה.
ביצוע תקנות	13. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר אגרות בקשר לרישום לפי הסעיפים 3 או 4 ומסירת פרטים לפי סעיף 5.

דברי הסבר

תכליתו של החוק המוצע בזה הוא לקבוע רשות אזרחית אחת שכידיה יהיו כל הנתונים על ציוד הנדסי ככד הנמצא במדינה (מכונות המשמשות לבניה, בניה הנדסית, עבודות ציבוריות, הרמה, העמסה, פריקה ועבודות קרקע), במקום הרשויות השונות, אזרחיות כצבאיות, המטפלות בבעיות אלה כיום. רשות זו, רשם ציוד הנדסי כבד שימונה על ידי שר העבודה, תרכז בידיה ידיעות מלאות ומוסמכות על הציוד הנמצא בארץ, על מצבו ועל מקום הימצאו, והדבר יאפשר את תכנון הרכישה של ציוד הנדסי ושל חלקי חילוף ויהיה לעזר לרישוי פעולות אלה, במידה שהחוק מחייב רישוי.

לשם השגת המטרות הנ"ל, מחייב החוק המוצע את בעלי הציוד לרשום אותו תוך תקופה קבועה אצל הרשם (סעיף 3 ו-4), למסור לרשם מדי שנה פרטים על הציוד שבבעלות (סעיף 5), וכן להודיע לו על כל שינוי בבעלות על הציוד או במען הבעל (סעיף 6).

כל ציוד שהחוק המוצע חל עליו יהיה נתון לבדיקה על ידי בודקי ציוד הנדסי שימונו על ידי שר העבודה (סעיפים 9 ו-10).

השימוש בציוד הנדסי בניגוד להוראות החוק המוצע יהיה אסור (סעיף 12).